

Legendy różnych krajów Europejskich – scenariusz zajęć dla dzieci w świetlicy- dzieci z klas I-III

Cele ogólne:

- Popularyzacja wiedzy o Unii Europejskiej.
- Poszerzenie wiedzy o krajach członkowskich Unii Europejskiej.
- Rozwijanie tożsamości europejskiej na gruncie poszanowania dla Polski i Europy.

Cele szczegółowe:

Uczeń : • Poznaje zwyczaje oraz tradycje wybranych krajów Unii Europejskiej.

- Zna niektórych europejskich autorów tworzących dla dzieci.

Metody i formy

Zajęcia czytelnicze , plastyczne, pogadanka

Praca indywidualna i w grupie, dyskusja , burza mózgu

Przebieg zajęć:

Powitanie i zapoznanie z dzisiejszym tematem.

Pogadanka :Jakie legendy polskie dzieci znają ?Naprowadzenie na Kraków- legenda o Smoku wawelskim ,Lajkonik, O hejnale Mariackim, Żółta ciżemka, Stopka Królowej Jadwigi itp

Inne znane: Bazyliszek, Wars i Sawa, Złota Kaczka, O Lechu , Czechu i Rusie, O Popielu którego myszy zjadły itp.

A czy znają jakieś inne legendy z innych stron świata ?

Część właściwa – zajęcia czytelnicze

Wybrane legendy

Legenda o Janosiku – SŁOWACJA

Janek nie chciał pracować dla Pana, tak jak reszta chłopów. Za nieposłuszeństwo syna, kazano pobić ojca, co było przyczyną jego śmierci. Chłopiec nie miał już nikogo na tym świecie. Pragnął pomścić los

ojca i Podhalan, którzy pracowali ponad swoje siły, a mimo to cierpieli głód. Janek postanowił przyłączyć się do zbójników, w tym celu udał się w góry do ich jaskini. Aby zostać zbójceckim kompanem musiał przejść ciężką próbę i wiele sprawdzianów. Kiedy udało się Jankowi dojść do zbójników, ci akurat zmierzali do wielkiej jaskini. Niedaleko znajdowała się druga jaskinia zamieszkiwana przez boginki, była ona po drugiej stronie niedźwiedziej góry. Trzecia jaskinia była już w Tatrach Liptowskich, to właśnie w niej Janek chronił się długo ze swą ukochaną Maryną. Gdy Janek dogonił zbójników, drogę zagrozdził mu wartownicy, którzy zabezpieczali zbójników przed panami. Chłopiec na pytanie dokąd idzie odpowiedział, że chce się przyłączyć do zbójników. Ci jednak mu nie uwierzyli. Zbójnicy postanowili, że chłopiec musi się wykazać. Musiał przeskoczyć z jednej góry na drugą, co nie było proste, bo góry rozdzielała jeszcze rzeka. A po drugiej musiał ładnie zaśpiewać i zatańczyć, bo tak przystało prawdziwemu zbójnikowi. Janek wiedział, że mimo trudności zadań, są one wykonalne. Zbójnicy poszli wojować, więc Janek dostał czas na ćwiczenia. Chłopcu strasznie dłużył się czas, więc postanowił pospacerować w kierunku gór, jednak zabłądził w głębi bukowińskiego lasu. Na szczęście Janek dojrzał światło i podążył w jego kierunku. Ujrzał chatkę, więc wszedł do środka i pochwalił Boga. W izbie zobaczył kobietę, która była czarownicą i poprosił ją o nocleg. Kobieta ostrzegła chłopca, że mieszkają z nią jeszcze dwie siostry, które mogą go zabić. Janek jednak nie miał siły iść dalej i postanowił spędzić tam noc. Ułożył się wygonie na ławie i zasnął. Gdy przyszły pozostałe dwie czarownice, postanowiły nie zabijać Janka, gdyż bardzo chłopiec im się spodobał, musiał jednak poddać się próbie. Polegała ona na położeniu rozpalonych węgla na brzuchu. Janek przetrzymał próbę mimo, iż gorące węgle wyżyłoby mu dziurę w brzuchu. Czarownice postanowiły pomóc chłopcu w zostaniu zbójnikiem. Jedna kobiet pozbierała podkowy końskie, aby wykuć mu ciupagę zbójcecką. Druga upolowała zwierzę, aby wykonać mu opaskę zbójcecką. Trzecia zbierała len i uplotła mu koszulę. Ciupaga pomogła mu przeskakiwać z góry na górę i mogła rąbać ośmioro drzwi na raz, na dziewiętych traciła swą moc. Opaska dawała mu nadprzyrodzoną siłę, tak że mógł wyrwać drzewa z korzeniami, a koszula nie przepuszczała kul. Rankiem Janek wyszedł z chaty i spotkał się ze zbójcami. Przypomnieli mu o warunkach, które musi spełnić, aby do nich dołączyć. Chłopiec odbił się na ciupadze i przeskoczył z góry na górę. Harnaś jednak nie chciał przyjmować Janka do swej zbójceckiej grupy, więc zdecydował aby Janek zmierzył się siłą ze zbójnikami. Oczywiście dzięki koszuli pokonał wszystkich. Wobec tego postawił mu się sam Harnaś. Było trudno pokonać Harnasia, gdyż siłą dorównywał turowi. Jednak za pomocą podarków od czarownic, udało się Jankowi go pokonać. W dowód szacunku Harnaś zdjął swą wysoką, zbójcecką czapkę, założył mu ją na głowę i nazwał Janosikiem. Odtąd wszyscy szanowali Janosika teraz obaj byli panami Podhala. Janosik zabierał bogatym panom a pomagał biednym, aby nie pomarli z głodu. Zawsze wymykał się wojsku z rąk. Postanowiono więc uciec się do podstępu. Powiedziano Marynie, że Janosik po słowackiej stronie znalazł sobie inną dziewczynę, którą kocha. Było to podstępne kłamstwo. Janosik nigdy nie zdradzał Maryny. Ale Maryna jak to kobieta ze złamanym sercem uwierzyła w te kłamstwa i postanowiła pomóc wojsku. Gdy Janosik tylko wszedł do izby, Maryna odpięła mu opasek, zdjęła koszulę i rzuciła je do przepaści razem z ciupagą. Po chwili wbiegła straż, aby pojąć Janosika. Maryna dopiero wtedy zdała sobie sprawę, że to pułapka i co właśnie zrobiła. Było jednak na to za późno. Sąd wydał wyrok powieszenia Janosika na haku za "pośrednie źebro" 32 (ostatnie źebro). Maryna cały czas płakała i przepraszała Janosika. Ten jednak jak przystało na prawdziwego zbójcę palił fajkę i konał w bólach i męczarniach. Podobno wypalił funt tabaki zanim zmarł. Maryna przytuliła się do niego, a Janosik chcąc ją pogłaskać, nie zdawał sobie sprawy, jaka siła pozostała mu w ręce i zgniótł jej czaszkę. Tak oto zginęli oboje.

Legenda o Świętym Patryku – IRLANDIA

Święty Patryk urodził się w Brytanii lub Walii pod koniec IV wieku, jako Maevyn Succat. Jego rodzina wywodziła się prawdopodobnie od jednego z rzymskich rodów. Życie chłopca toczyło się spokojnym i utartym torem, dopóki nie ukończył 16 lat. Wtedy właśnie został porwany i wywieziony do Irlandii. W niewoli żarliwie modlił się do Boga o pomoc i w końcu udało mu się uciec. Gdy wrócił do ojczyzny, przyjął chrzest i imię Patryk, a później rozpoczął studia kapłańskie. Już jako kapłan postanowił wrócić do Irlandii i nawracać ludzi na chrześcijaństwo. Gdy wrócił na Zieloną Wyspę, najpierw zapewnił sobie przychylną lokalnych władców i zgodę na prowadzenie działalności misyjnej. Podczas jednego ze swoich kazań, głoszonych pod gołym niebem, św. Patryk przybliżył Irlandczykom postać Świętej Trójcy. Zerwał wówczas koniczynę, rosnącą u jego stóp i uniósł w górę. Wy tłumaczył ludziom, że trzy może istnieć jako jedno - tak jak koniczyna, która ma trzy listki, ale osadzone na jednej łodyżce, dzięki czemu tworzą jedną całość. Dzięki znajomości celtyckiego języka i miejscowych zwyczajów, św. Patrykowi udało się nawrócić wielu Irlandczyków, a w końcu doprowadzić do chrztu całego kraju. Święty Patryk został patronem Irlandii, a zielona, trójlistna koniczynka do dziś jest jednym z głównych symboli tego państwa.

Legenda o torcie Sachera – AUSTRIA

Tort Sachera jest czekoladowym tortem z marmoladą z moreli i polewą czekoladową. Tort powstał, kiedy w 1832 roku Klemens von Metternich zlecił swojej dworskiej kuchni stworzenie wyjątkowego deseru dla swoich wysoko postawionych gości. Powiedział swojemu szefowi kuchni, aby nie przyniósł mu wstydu. Szef kuchni był jednak chory i zastąpić musiał go jego uczeń, zaledwie szesnastoletni Franz Sacher. Tort bardzo smakował gościom, jednak nie od początku zyskał tak duże uznanie, jakim cieszy się dzisiaj. Po latach spędzonych w Presseburgu i Budapeszcie Franz Sacher wrócił w 1848 roku do Wiednia, gdzie otworzył sklep delikatesowy. Jego najstarszy syn Eduard odbył swoją naukę zawodu u dworskiego cukiernika Demela i to dzięki niemu powstał tort Sachera w znanej dzisiaj formie. Tort był najpierw podawany u Demela, a potem w założonym przez Eduarda hotelu Sacher. Mit o Europie Europa będąca córką Agenora króla fenickiego miasta Sydonu była najpiękniejszą kobietą swych czasów. Czas najbardziej lubiła spędzać nad brzegiem morza bawiąc się i tańcząc ze swymi towarzyszkami. Zachwycony urodą dziewczyny Zeus użył podstępny i pod postacią pięknego byka porwał Europę w trakcie zabawy. Pędził z nią przez wygładzone przez Posejdona morza w towarzystwie Afrodyty, która obsypywała piękną dziewczynę kwiatami. Gdy dotarli do Krety umieścił Zeus swą oblubienicę w grocie, którą osłaniał cienisty klon. Tymczasem po stracie córki bardzo nieszczęśliwy czuł się Agenor. W końcu nakazał swemu synowi Kadmosowi odszukanie i sprowadzenie Europy do domu. Kadmos jednak nie mógł odnaleźć Europy, a bojąc się gniewu ojca postanowił nie wracać domu. Zgodnie z przepowiednią wyroczni osiedlił się tam, gdzie zatrzymała się napotkana przez niego jałówka. Chcąc założyć w tym miejscu nowe miasto posłał swych dworzan po świętą wodę. Zaniepokojony ich długą nieobecnością wyruszył na ich spotkanie. Nad brzegiem źródła w lesie napotkał smoka, który pił jeszcze gorącą krew zabitych towarzyszy Kadmosa. Wtedy Kadmos ugodził oszczepem smoka tak celnie, że ten zginął na miejscu. Wyjęte z paszczy potwora olbrzymie i ostre zęby zasiał Kadmos w ziemi, wyrósł z nich zastęp wojowników, którzy rozpoczęli walkę między sobą. Przetrwano zmaganie tylko pięciu, którzy stali się najwierniejszymi kompanami i przyjaciółmi Kadmosa. Wkrótce założył wraz z nimi Kadmos nowe miasto - Teby, a że był władcą skutecznym bogowie dali mu za żonę córkę Aresa i Afrodyty Harmonię. Na jego rodzinę spadały jednak nieszczęścia, wnuka Akteona zagryzły psy, córka Semele zginęła w płomieniach rażona

piorunem, drugi wnuk Penteus zginął z ręki córki Agaue a trzecia córka Ino popełniła samobójstwo rzucając się do morza. Zrażony tymi wszystkimi nieszczęściami Kadmos przeniósł się na starość do Ilirii a bogowie zamienili ich w węże.

Odszukujemy na mapie państwo z którego pochodzi dana legenda. Z czym jeszcze kojarzy się im dane państwo ?

Zajęcia plastyczna

Dzieci rysują ilustrację do wybranej legendy

Podsumowanie

Wystawa prac .

Każde państwo ma swoje legendy , Jest to opowieść fantastyczna , często o siłach nadprzyrodzonych, cudownych wydarzeniach , postaciach i zjawiskach. Zawierają ludową mądrość, przedstawia wierzenia ludzi zamieszkujących dane terytorium, miast , okolice, Dają możliwość poznania najbliższego otoczenia i zaszczepiają narodową tożsamość, budują lokalny patriotyzm. Dzięki legendom mamy możliwość poznania miejsc i miast .